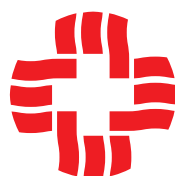

KERSTMIS

OP DE VLUCHT

Derde editie

Didactisch materiaal

caritas
international.be

Inhoudsopgave

p. 4 Inleiding

Wat is 'Kerstmis op de vlucht'?

p. 6Context

De Syrische crisis

p. 9 Sensibilisering

Enkele pistes om rond het thema te werken met je leerlingen

p. 36 Solidariteit

Hoe deelnemen aan de solidariteitsactie 'Kerstmis op de vlucht'?

Voorwoord

Wat is Caritas International?

Wij helpen de slachtoffers van oorlogen, natuurrampen en armoede, in eigen land of op de vlucht. We bieden hen onmisbare materiële en niet-materiële hulp. In België ondersteunen we vluchtelingen en migranten door hen een humaan antwoord te bieden, aangepast aan hun migratietraject.

Waarom dit dossier?

Dit dossier is door Caritas International opgesteld als leidraad in het project 'Kerstmis op de vlucht'. Je vindt er praktische informatie in om met je leerlingen rond dit project aan de slag te gaan, informatie om de Syrische crisis en de vluchtelingenproblematiek beter te begrijpen en educatieve tools om hierrond te werken met je leerlingen.

Doelpubliek

Het educatief materiaal in dit dossier is samengesteld voor twee verschillende leeftijdsgroepen:

- leerlingen lager onderwijs (4de tot 6de leerjaar)
- leerlingen secundair onderwijs

Algemene doelstellingen

- De leerlingen begrijpen wie de jonge Syrische vluchtelingen zijn die ze zullen schrijven en waarom ze hun land hebben moeten verlaten.
- De leerlingen raken vertrouwd met de thematiek van vluchtelingen, migranten en asielzoekers.
- De leerlingen leggen het verband tussen deze realiteit en hun eigen leefwereld en zijn in staat om zelf een solidariteitsactie op te zetten.
- De leerlingen zijn zich bewust van het feit dat er de laatste jaren een toename is aan asielaanvragen in België en dat een groot deel van de Syriërs op de vlucht is in eigen land en de buurlanden, waaronder Libanon.

Inleiding

Wat is 'Kerstmis op de vlucht'?

Feest: Kerstmis

Kerstmis, we kijken er elk jaar ongeduldig naar uit. Samen met de familie rond een knetterend haardvuur. Wensen en cadeautjes uitwisselen. Kerstmis associëren we met gezellig samenzijn en gedeeld geluk. Dat is wat we verwachten van Kerstmis. Maar voor velen is een dergelijke Kerst ondenkbaar.

Context: de Syrische crisis

De laatste jaren publiceerden de media regelmatig dramatische beelden van migranten die in geïmproviseerde boten de Middellandse zee en vervolgens de Europese grenzen poogden over te steken, of nog, zoals bij ons, in parken kampeerden in afwachting van registratie van hun asielaanvraag.

Deze beelden kunnen makkelijk de indruk geven dat zich een grote golf migranten over heel Europa verspreidt. Ook al is de Syrische crisis een enorm humanitair drama, toch is het belangrijk te weten dat de meerderheid van de Syrische vluchtelingen zijn toevlucht niet in Europa zoekt en dat we maar een klein deel van hen in België opvangen.

In Libanon, op 4.000 km van hier, zijn meer dan 1 miljoen Syrische vluchtelingen geregistreerd. In werkelijkheid zou dit cijfer oplopen tot 1,5 miljoen vluchtelingen waarvan de helft jongeren zijn (UNHCR, 2016). Jonge vluchtelingen hebben hun huis moeten achterlaten en zijn hun land ontvlucht.

De Syrische crisis heeft de grootste humanitaire crisis sinds de Tweede Wereldoorlog veroorzaakt. De helft van de 4,8 miljoen vluchtelingen die hun toevlucht buiten Syrië zochten, zijn kinderen en jongeren. Ze zijn bijzonder kwetsbaar en hebben vaak traumatische ervaringen opgelopen. Deze jongeren hebben alles achtergelaten wat ze hadden. Niet alleen hun schoolboeken, maar ook hun onbezonnenheid. Ook al leven deze jongeren niet bij ons in de buurt, toch is het belangrijk dat we hen laten weten dat we aan hen denken.

Actie: sensibilisering en solidariteit

De situatie van de vluchtelingen in de wereld, zowel in België als in het Midden-Oosten, is een sociale realiteit die we met de Belgische jongeren moeten bestuderen. Jongeren willen ook graag hun solidariteit met leeftijdsgenoten tonen. Daaruit is de solidariteitsactie 'Kerstmis op de vlucht' ontstaan.

'Kerstmis op de vlucht' is zowel een sensibiliseringsproject als een solidariteitsactie, met als doelstellingen:

- de sensibilisering van Belgische jongeren omtrent de situatie van Syrische vluchtelingen in Libanon en elders;
- een brug bouwen tussen jongeren uit twee totaal verschillende realiteiten;
- Belgische jongeren de kans geven om op een concrete manier te reageren op een pijnlijke, aanhoudend actuele situatie.

Hoe deelnemen aan 'Kerstmis op de vlucht' ?

Organiseer met jouw leerlingen een informerende en sensibiliserende activiteit, en stel daarna brieven en postkaarten op voor de jonge vluchtelingen in Libanon.

Vorig jaar was het project 'Kerstmis op de vlucht' een groot succes. Ongeveer 3770 Belgische jongeren hebben deelgenomen aan het project. Vanuit België vertrokken er meer dan 2300 kaarten en brieven naar Libanon waarop 1000 jonge Syrische vluchtelingen hebben geantwoord.

Context

De Syrische crisis

Conflict in Syrië sinds 2011

Wat in maart 2011 begon als een plaatselijke golf van protest tegen het regime van de familie Assad, mondde uit in een bloedige burgeroorlog die niemand ontziet.

De menselijke en materiële gevolgen wegen bijzonder zwaar en een oplossing lijkt niet in zicht. Sinds het begin van de oorlog vielen er al 250.000 doden (UNHCR, 2016). De helft van de Syrische bevolking sloeg op de vlucht. De helft! De armoede onder de burgers blijft stijgen en een volledige generatie kinderen groeit op in een context van geweld.

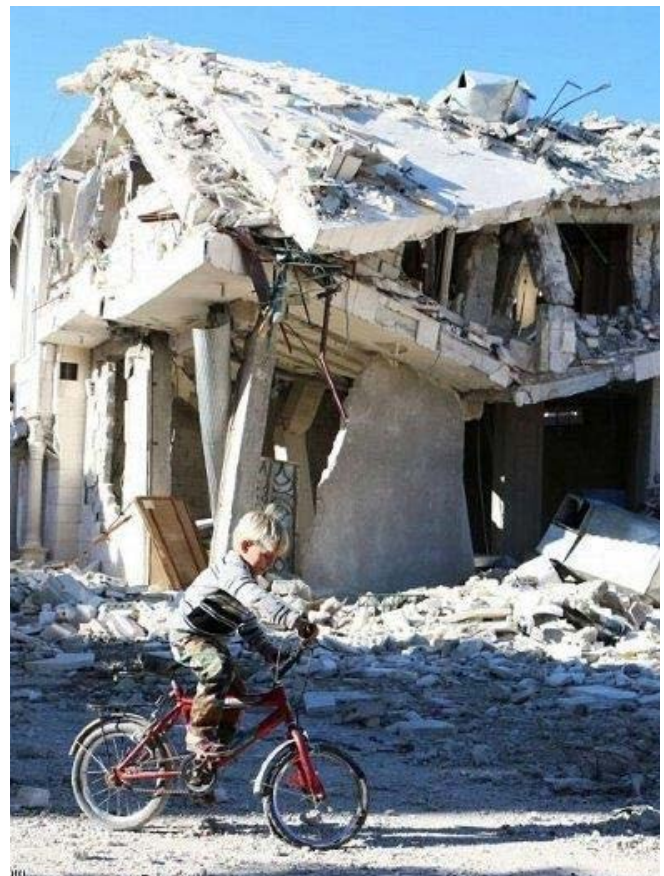
Oorsprong en evolutie van het conflict

Al sinds de jaren 60 is de familie Assad aan de macht in Syrië. Net als vele andere Arabische landen werd Syrië in maart 2011 overspoeld door een golf van protesten tegen de economische en ondemocratische beslissingen van de machthebbers en tegen het uitblijven van veranderingen van het regime. Dit is wat men de 'Arabische Lente' noemt.

De familie Assad weigerde echter de macht af te staan en gaf het Syrische leger het bevel om het vuur te openen op de manifestanten – wat het startschot van de burgeroorlog betekende. Teneinde het regime omver te werpen, begonnen plaatselijke gemeenschappen milities op te richten (OCHA, 2016).

Enkele jaren later is de oppositie volledig versplinterd: er bestaan meer dan 1000 gewapende milities, die zich beroepen op ideologische, religieuze of etnische principes.

Islamitische Staat (Daesh) en Jabhat al-Nusra, voorheen verbonden met Al Qaeda, dat zich nu Jabhat Fatah al-Sham noemt («Overwinning in Syrië Front») zijn de bekendste en best bewapende rebellengroepen. Momenteel is Syrië verdeeld in verschillende gebieden die gedomineerd worden door krijgsheren en milities (World in war, 2016).

12 miljoen Syriërs op de vlucht

Sinds het begin van de oorlog moesten meer dan 12 miljoen Syriërs hun huis verlaten. 6,5 miljoen burgers zijn op de vlucht in eigen land en 4,8 miljoen zochten een toevlucht in andere landen (UNHCR, 2016). Het zijn vooral de buurlanden die het merendeel van de Syrische vluchtelingen opvangen.

Sinds enkele jaren zijn het inderdaad de buurlanden die de vluchtelingen met een grootmoedigheid opvangen die, vanuit Europees oogpunt, het verstand te boven gaat. Libanon, Turkije en Jordanië zijn de voornaamste gastlanden.

België van zijn kant telde tussen 1 januari 2011 en 30 augustus 2016 amper **17.619** asielaanvragen van Syrische vluchtelingen¹.

De helft van de Syrische vluchtelingen zijn kinderen. Ze vluchtten voor bombardementen, vervolgingen, seksueel geweld, ontvoeringen en willekeurige executies. Het aantal vluchtelingen blijft stijgen. De Syriërs worden hoe langer hoe kwetsbaarder en nemen meer en meer risico's in hun vlucht.

De internationale gemeenschap levert al verschillende jaren financiële steun. Maar de oproep van de Verenigde Naties voor extra financiering levert onvoldoende fondsen op. Bovendien worden de fondsen ongelijkmatig onder de gastlanden verdeeld.

Libanon: bijna 1 op 2 is vluchteling

Libanon is het buurland van Syrië dat het zwaarst getroffen is door het conflict.

¹ Aantal geregistreerde asielaanvragen van Syriërs in België: 555 dossiers in 2011 (kan over meerdere personen gaan), 1.030 personen in 2012, 1.134 personen in 2013, 2.706 personen in 2014, 10.415 in 2015 en 1.779 personen tussen januari en augustus 2016. (Bron: CGVS)

Sinds maart 2011 vluchtten meer dan 1 miljoen Syriërs naar Libanon.

Vandaag is bijna de helft van de inwoners van Libanon een vluchteling (Syriërs, Irakezen of Palestijnen) (UNHCR, 2016). Mocht deze situatie zich op dezelfde schaal in België voordoen, dan zouden we zo'n 4 miljoen vluchtelingen moeten opvangen.

Wie zijn deze Syrische vluchtelingen in Libanon?

De eersten die Syrië hebben verlaten, waren op de vlucht voor het regime van Assad (omdat ze al dan niet aan politieke manifestaties hebben deelgenomen). Een volgende, armere groep vluchtte met minder financiële reserves en heeft het moeilijker om een waardig leven in hun gastland op te bouwen.

Hoe uit deze crisis te geraken?

Het is moeilijk in te schatten hoe dit conflict zal evolueren en nog minder wanneer en hoe het zal aflopen.

Sinds het begin van het conflict zijn al meerdere pogingen ondernomen om een einde te maken aan het geweld. Zoeken naar een politieke en diplomatieke oplossing van het Syrische conflict is de enige uitweg.

De grootste hoop van de families die naar Turkije, Libanon of Jordanië vluchtten, blijft dat ze op een dag terug naar huis kunnen om er in veiligheid te leven. En hun kinderen opnieuw naar school kunnen laten gaan. Zelfs indien het geweld volledig stopt, zal de heropbouw nog zeker een generatie duren.

Enkele cijfers...

Meer dan **12 miljoen**
Syriërs op de vlucht

250.000
doden

Sinds
2011
in conflict

4,8 miljoen
Syrische vluchtelingen
in het buitenland

1,5 miljoen
Syrische vluchtelingen in Libanon
waarvan de helft kinderen

Bron: UNHCR

Sensibilisering

Enkele pistes om rond het thema te werken met je leerlingen

Lager onderwijs: 4de tot 6de leerjaar

In het onderdeel 'sensibilisering' vind je enkele suggesties voor activiteiten voor de hogere jaren van het lager onderwijs. De activiteiten zijn zo opgesteld, dat ze geleidelijk aan zorgen voor meer verbreding en verdieping. Het gaat slechts om een eerste aanzet, dus werk gerust verder uit. Hoewel deze oefeningen bedoeld zijn voor het lager onderwijs, kan een deel ook gebruikt worden voor leerlingen van de 1ste graad secundair onderwijs.

Prikkel 1

Wie zijn de vluchtelingen?

De leerlingen horen via allerlei kanalen (media, familie, vrienden) over de vluchtelingen crisis en het is niet altijd eenvoudig om hier juist op te reageren. Aan de hand van concrete voorbeelden kunnen leerlingen hun ideeën en gevoelens uitdrukken over het vluchtelingenthema. Persoonlijke verhalen zorgen ervoor dat de leerlingen zich beter kunnen inleven in de wereld van een vluchteling.

De link naar dit filmpje vind je hier:

<https://www.ketnet.be/karrewiet/3-september-2015-fatima-nieuw-in-belgie>.

Doelen

- De leerlingen verbinden het thema 'vluchtelingen' met hun leefwereld.
- De leerlingen drukken hun ideeën en gevoelens uit.
- De leerlingen leven zich in het leven van een vluchteling in.
- De leerlingen kunnen in eigen woorden de betekenis van 'een vluchteling' en 'op de vlucht' uitleggen.

Didactische suggesties

Houd een kort gesprek in de klas.

Laat de leerlingen in eigen woorden de betekenis van 'een vluchteling' en 'op de vlucht' uitleggen. Vergelijk met de definitie op de website van Vluchtelingenwerk Vlaanderen: <http://www.vluchtelingenwerk.be/index>.

- *Kennen jullie vluchtelingen in jullie familie, vriendenkring, bekende personen? bv. Rami Onis, een Syrische vluchteling die deelnam aan Olympische spelen 2016, of Anne Frank en Pierre Kompany. Om deze oefening vlot te laten verlopen, kunnen foto's van bekende vluchtelingen gebruikt worden.*
- *Wat zouden jullie ervan vinden om in de klas te zitten met een vluchteling?*
- *Hoe denken jullie dat het meisje uit het filmpje zich zou voelen?*
- *Denken jullie dat dat zo is voor alle vluchtelingenkinderen?*

Houd een kort inlevingsmoment 'Als ik alles zou moeten achterlaten ...'

- *Hebben jullie er al over nagedacht wat jullie zouden doen als jullie morgenochtend alles zouden moeten achterlaten (huis, school, vrienden, ...)?*
- *Vluchtelingen kunnen niet veel bezittingen meenemen tijdens hun tocht. Welke dingen zouden jullie meenemen?*
- *Hoe zouden jullie jullie voelen?*

Laat de leerlingen op een post-it noteren (één post-it per voorwerp) wat ze willen meenemen en laat hen die post-its op het bord kleven. Bespreek alle voorwerpen met de klas.

- *Is het realistisch om deze voorwerpen mee te nemen?*
- *Zijn ze echt noodzakelijk?*
- *Denken jullie dat vluchtelingen dezelfde dingen kiezen?*

Prikkel 2

De vluchtelingen crisis

Met behulp van een filmpje komen de leerlingen de verschillende aspecten van de vluchtelingen-crisis te weten. Daarnaast leggen de leerlingen de link met de mensenrechten. Neem gerust ook een kijkje in het hoofdstuk 'Context' voor meer uitleg over het conflict in Syrië.

De link naar dit filmpje vind je hier:

<https://www.ketnet.be/karrewiet/meer-weten/vluchtelingen-in-europa>.

Doelen

- De leerlingen geven voorbeelden van de destructieve rol van conflicten.
- De leerlingen hebben inzicht in de achtergrond en oorzaken van 'op de vlucht slaan'.
- De leerlingen kunnen het belang illustreren van de fundamentele Rechten van de Mens en de Rechten van het Kind.

Didactische suggesties

Activeer de voorkennis van de leerlingen via een actualiteitsronde.

- *Wat hebben jullie al gehoord over vluchtelingen?*
- *Waar komen de vluchtelingen vandaan? (meer informatie over de afkomst van vluchtelingen vind je terug op de website van CGVS <http://www.cgvs.be/nl>)*
- *Wat zijn de gevolgen van het conflict in Syrië? (vluchtelingen, vernietiging huizen, kinderen kunnen niet regelmatig naar school, ...)*
- *Waarom vluchten mensen? (conflict, geweld of natuurrampen)*
- *Waar gaan de vluchtelingen naartoe? (de meesten zoeken hun toevlucht in de regio)*
- *Hoe geraken ze in België? (boot, vliegtuig, vrachtwagen)*
- *Hoe worden ze opgevangen in België? (meer informatie over de asielprocedure kan je vinden op <http://fedasil.be/nl>)*

Zorg voor verbreding en verdieping via bespreking van het filmpje:

<https://www.ketnet.be/karrewiet/meer-weten/vluchtelingen-in-europa>

Leg de link met de Rechten van de Mens: de rechten van Syrische vluchtelingen worden geschonden in hun thuisland. Syrische vluchtelingen hebben het recht om hun land te verlaten en asiel aan te vragen in een ander land.

Een eenvoudige versie van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens vind je op de website van Amnesty International (<https://www.aivl.be/subthema/universele-verklaring-van-de-rechten-van-de-mens-eenvoudige-versie/841>).

Als je liever de oorspronkelijke tekst raadpleegt, kan je ook terecht op hun website (<https://www.aivl.be/subthema/universele-verklaring-van-de-rechten-van-de-mens-volledige-versie/842>). In 1992 keurde België het kinderrechtenverdrag goed.

Op de website van het Kinderrechtencommissariaat vind je het kinderrechtenverdrag uitgelegd in kindertaal of jongerentaal en ook de volledige tekst (<http://www.kinderrechten.be/het-kinderrechtenverdrag>).

Asiel aanvragen wil zeggen dat je bescherming vraagt aan een ander land. Als je asiel-aanvraag wordt goedgekeurd, dan mag je tijdelijk in een nieuw land gaan wonen. Als de situatie in je land gevaarlijk blijft, dan mag je na 5 jaar permanent in dat land leven.

- *Welke rechten worden er geschonden in hun thuisland? (bv. recht op leven en vrijheid van meningsuiting)*
- *Waarom is het belangrijk dat vluchtelingen bescherming krijgen in een ander land?*

Prikkel 3

Waar kom jij vandaan?

Door stil te staan bij de achtergrond van hun vriendjes of hun familie realiseren de leerlingen zich dat wij vandaag in een multiculturele wereld leven. Op een ludieke manier komen ze meer te weten over elkaars achtergrond en beseffen ze dat migratie van alle tijden is.

Doelen

- De leerlingen begrijpen het verschil tussen een migrant en een vluchteling.
- De leerlingen kunnen illustreren dat arbeidsmigranten en vluchtelingen een rol hebben gespeeld bij de ontwikkeling van onze multiculturele samenleving.
- De leerlingen beschrijven de dynamiek in leef- en omgangsgewoonten, opinies, waarden en normen in eigen en andere sociale en culturele groepen.
- De leerlingen zien in dat racisme vaak gebaseerd is op vrees voor het onbekende.
- De leerlingen geven voorbeelden die duidelijk maken hoe de mondialisering voordelen, problemen en conflicten inhoudt.
- De leerlingen kunnen het belang illustreren van de fundamentele Rechten van de Mens en de Rechten van het Kind.

Didactische suggesties

Houd een kort gesprek met de leerlingen:

- *Zijn er leerlingen in de klas die uit een ander land komen?*
- *Zijn er leerlingen wiens ouders, grootouders of vrienden uit een ander land komen?*
- *Waar komen ze vandaan?*

Laat de leerlingen met een pion of een post-it op de wereldkaart de opgenoemde landen aanduiden. De leerlingen zullen zich zo bewust worden van de grote diversiteit in de klas.

- *Weten de leerlingen waarom hun familie naar België is gekomen?*
- *Wat was de situatie in het land van herkomst toen ze vertrokken?*

Je kunt de leerlingen vragen om hun gemigreerde familie of vrienden te interviewen om meer te weten te komen over hun geschiedenis. Leerlingen kunnen een spreekbeurt voorbereiden en op basis van het interview het parcours van hun familie of vrienden vertellen. De leidraad (p. 16) dient om de leerlingen bij dit interview te helpen.

Vraag de leerlingen naar het verschil tussen een vluchteling en een migrant.

- *Vluchtelingen zijn personen die om veiligheidsredenen hun geboorteland moeten verlaten omdat hun leven of vrijheid in gevaar is.*
- *Ontheemden ontvluchten hun huizen om dezelfde redenen als vluchtelingen, maar blijven binnen hun eigen land en zouden door hun eigen land beschermd moeten worden, hoewel dit in de praktijk vaak niet het geval is (UNHCR, 2016).*
- *Migranten zijn personen die hun streek of geboorteland verlaten om zich tijdelijk of permanent in een ander land te vestigen. Mensen migreren omwille van oorlog, maar ook om economische of om familiale redenen.*
- *Vluchtelingen zijn dus migranten, maar migranten zijn niet altijd vluchtelingen.*

Leg aan de kinderen uit dat er doorheen de geschiedenis (en vandaag nog steeds) migranten en vluchtelingen naar België kwamen. Ze dragen bij tot onze multiculturele samenleving, een samenleving waarbij verschillende culturen met elkaar samenleven.

- Hoe zie je op school, op straat, op TV ... dat we in een multiculturele samenleving leven?

Houd een gesprek in de klas rond de multiculturele samenleving:

- *Kunnen verschillende culturen samenleven?*
- *Wat zijn de voordelen van samenleven?*
- *Wat zijn mogelijke problemen bij het samenleven?*
- *Moeten nieuwkomers zich aanpassen aan het gastland?*
- *Wat is er nodig om goed te kunnen samenleven?*

Leg de link met de Rechten van de Mens:

- *Wat betekent 'het recht op gelijkheid'?*
- *Moet iedereen er hetzelfde uitzien? Moet iedereen hetzelfde doen?*
- *Hoe kunnen we op school zorgen voor gelijkheid?*

Laat de leerlingen uitleggen wat racisme is. Vertel dat heel wat vluchtelingen – en migranten in het algemeen – te kampen hebben met racisme.

- *Heb je al ooit gezien dat iemand slecht wordt behandeld omdat hij of zij een andere huidskleur had? Kan je een voorbeeld geven?*
- *Wat dacht je toen zelf?*
- *Wat heb je toen gedaan? Wat hebben anderen gedaan? Wat kan je doen?*
- *Waarom denk je dat mensen zulke zaken zeggen of doen?*

The screenshot shows the Schooltv website interface. At the top, there is a navigation bar with 'Home', 'Categorieën', 'Programma's', 'Thema's', and 'Voor het VO'. A search bar contains the text 'weekjournaal 4_q_ multicultureel samenleving'. Below the search bar, the results are displayed in a grid format. On the left, there are filter options for 'Leeftijd' (0-4 jaar, 5-6 jaar, 7-8 jaar, 9-12 jaar, 13-15 jaar, 16-18 jaar), 'Lengte' (aflevering, clip), and 'Soort' (documentaire, animatie, thema, liedje, lesvideo). The main grid shows six video thumbnails with titles, durations, and view counts. The titles include 'Schooltv-weekjournaal Multiculturele samenleving | Da...', 'Focus op de maatschappij Integratie: Wij en zij?', 'Dossier maatschappijleer Pluriforme samenleving: cultuu...', 'De pluriforme samenleving Verschillende bevolkingsgroepe...', 'Focus op de maatschappij Samen leven', and 'Focus op de maatschappij De Nederlandse cultuur'.

Zorg voor verbreding en verdieping. Dit kan via bespreking van volgend videofragment: <http://www.schooltv.nl/video/schooltv-weekjournaal> (van 06:08 – 14:35).

Leg uit welke verschillen en gelijkenissen er zijn met de Belgische maatschappij.

Bijlage bij prikkel 3

Leidraad voor het interview

Je interviewt een familielid of iemand uit je omgeving die naar België migreerde. Onderstaande vragen helpen je op weg. Noteer de antwoorden zorgvuldig of probeer ze op te nemen.

Uit welk land kom je?

Hoe oud was je toen je je land hebt verlaten?

Waarom heb je je land verlaten? Kun je er iets over vertellen?

Ging je naar school in je land? Hoe was dat?

Wanneer je ziek was, was het dan makkelijk om medische hulp te krijgen?
Hoe verliep dat dan?

Hoe ben je naar België gekomen? Welke transportmiddelen heb je gebruikt?
Hoe is de reis verlopen?

Wat herinner je je over je aankomst in België? Hoe werd je ontvangen?
Hoe voelde je je?

Mocht je morgen naar je land kunnen terugkeren, zou je dat doen?
Of zou je toch liever in België blijven?

Prikkel 4

Het Syrische conflict in kindertekeningen

De meeste Syriërs zijn op de vlucht voor de oorlog die al sinds 2011 woedt in hun thuisland. Heel wat landen, waaronder Libanon, vangen Syrische vluchtelingen op. Aan de hand van kindertekeningen, komen de leerlingen dicht bij de leefwereld van vluchtelingenkinderen te staan en begrijpen ze waarom mensen vluchten. Onderstaande tekeningen zijn gemaakt door Syrische vluchtelingenkinderen die opgevangen worden in Libanon. De tekeningen helpen deze kinderen om de verschrikkelijke gebeurtenissen een plaatsje te geven.

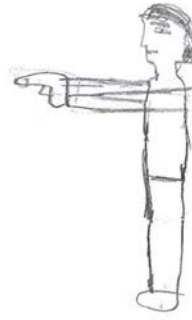
Deze kindertekeningen vind je ook terug in ware grootte op de volgende pagina's.

Handwritten text in a cursive script, possibly a signature or a note, located to the left of the main drawing.

كاف من المتقلدانو

Doelen

- De leerlingen leven zich in de gevoelens van vluchtelingen in.
- De leerlingen kunnen kritisch zijn en een eigen mening formuleren rond de komst van vluchtelingen.

Didactische suggesties

Leg aan de leerlingen uit dat vluchtelingen het soms heel moeilijk hebben. Ze hebben heel wat meegemaakt in hun thuisland of op de vlucht. Toon de leerlingen de tekeningen die gemaakt werden door jonge Syrische tieners.

- *Wat zie je op de tekeningen?*
- *Hoe denk je dat de tieners zich voelen?*

Verbreed en verdiep dit thema, door de link te maken met de Tweede Wereldoorlog. Hiervoor kan je het verhaal van Anne Frank gebruiken (meer informatie: zie www.annefrank.org/nl).

'Het is moeilijk in tijden als deze: idealen, dromen en gekoesterde hoop stijgen in ons, alleen maar om verpletterd te worden door de grimmige werkelijkheid. Het is een wonder dat ik mijn idealen niet heb verlaten, ze lijken zo absurd en onpraktisch. Toch klamp ik me eraan vast omdat ik nog steeds geloof, ondanks alles, dat mensen echt goed zijn in hun hart.'

- *Hoe voelde Anne Frank zich?*
- *Waarvan denken jullie dat de Syrische kinderen dromen?*
- *Wat denken jullie dat de Syrische kinderen hopen?*

Syrische vluchtelingen hopen een beter leven te vinden in België of in andere landen. Laat de verschillende meningen rond de komst van vluchtelingen in België aan bod komen.

- *Wat denken jullie: moeten we alle vluchtelingen die naar België willen komen, toelaten?*
- *Hebben jullie hierover al horen praten thuis? Wat hebben jullie opgevangen?*
- *Gaan jullie hiermee akkoord of hebben jullie een andere mening?*

Laat de leerlingen uiteindelijk komen tot argumenten voor en tegen. Je kunt hierbij met verschillende brillen werken: een roze bril (positief) en een zwarte bril (negatief).

Prikkel 5

Hoe werkt Caritas in Libanon?

Tijdens deze oefening bekijken de leerlingen een filmpje over het werk van Caritas Libanon en denken ze na over hoe ze zich zelf kunnen engageren voor vluchtelingen.

Het werk van Caritas Libanon: "Ondersteuning en huiswerkbegeleiding".

De link naar dit filmpje vind je hier: <https://youtu.be/9P4aRoxO4Zc>.

Doelen

- De leerlingen kunnen illustreren op welke wijze internationale organisaties vluchtelingen helpen.
- De leerlingen denken na hoe ze zich kunnen engageren voor vluchtelingen.

Didactische suggesties

Heel wat vluchtelingen trekken niet naar het Westen, maar verhuizen naar de buurlanden. Libanon vangt heel wat Syrische vluchtelingen op. **Bespreek het filmpje met de leerlingen.**

- *Hoe helpen internationale organisaties vluchtelingen?*
- *Hoe kunnen wij zelf vluchtelingen helpen?*

Hier kan de link worden gemaakt met het schrijven van brieven naar Syrische vluchtelingen (zie prikkel 6).

Prikkel 6

Zij getuigen, ik reageer

Tijdens deze oefening krijgen de leerlingen enkele getuigenissen van Syrische kinderen te horen die naar Libanon zijn gevlucht. Deze kinderen worden geholpen door Caritas Libanon. De getuigenissen laten de leerlingen toe zich in te leven in de wereld van vluchtelingenkinderen.

Mijn naam is **Mouaaz** en ik kom uit Syrië. Ik ben 12 jaar. Ik heb twee broers en drie zussen. We wonen samen met onze mama. Ik ben in de zomer van 2014 in Libanon aangekomen, nadat ons huis volledig werd verwoest. Ons huis had twee verdiepingen. Ik mis Syrië. Ik ging er vaak wandelen en voetbal spelen in het park. Ik mis mijn fiets. Ik had hem graag naar Libanon meegebracht. Toch ben ik gelukkig in Libanon. Onze burens helpen ons wanneer er een probleem is. Mama is vooral bezorgd over onze studies. Mijn broers en zussen zijn dit jaar niet naar school kunnen gaan. Ik doe mijn best op school om mijn mama gelukkig te maken.

Mijn naam is **Soundous**. Ik kom uit Daraa. Ik ben 12 jaar en ik zit in het vijfde leerjaar. In Syrië ging ik samen met mijn vrienden naar school. We hadden een groot huis waar we verstoppertje speelden. Drie jaar geleden werd ons huis door een raketbom geraakt. We zijn toen naar Libanon gevlucht. We leven op een kleine kamer. Dat is bijzonder moeilijk voor mijn familie en mezelf. Ik kan niet meer spelen zoals in Syrië. Ik hoop echt terug naar huis te kunnen gaan.

Ik heet **Mohamad** en ik ben 13 jaar. Ik heb vier broers. Ik hou van sport en vooral van karate. In Libanon kan ik niet naar school. Ze zeggen dat ik te oud ben. In Syrië ging ik naar school. Tijdens de speeltijd speelde ik graag tikkertje en voetbal. Ik mis mijn vrienden en mijn oom. Hij heeft een huis in de bergen, waar we op vakantie gingen. In Libanon ben ik gelukkig want er is geen oorlog en we zijn er veilig. Bij Caritas kan ik aan karate doen en nog andere activiteiten. We hebben het ook moeilijk want mijn vader woont ver weg, in Beiroet. Hij werkt daar om voor ons te kunnen zorgen.

🎯 Doelen

- De leerlingen leven zich in de verhalen van Syrische vluchtelingenkinderen in.
- De leerlingen schrijven een briefje waarin ze hun gevoelens verwoorden.

✍️ Didactische suggesties

Geef elke leerling een klein bordje. Laat de leerlingen vervolgens de getuigenissen van de Syrische kinderen lezen, en bij elke getuigenis op hun bordje het passende gevoel tekenen of schrijven (blij, verdrietig, bang, boos, verrast, ...). De leerlingen kunnen tijdens een groepsgesprek hun gevoelens uitleggen en vergelijken.

Nadien kunnen de leerlingen hun gevoelens in een korte individuele brief verwoorden. (Wat zou je aan deze kinderen willen zeggen? Wat wens je hen toe?)

Dit voorbereidende werk zal het makkelijker maken om de gezamenlijke brief te schrijven (zie p. 36-37).

Sensibilisering

Enkele pistes om rond het thema te werken met je leerlingen

Secundair onderwijs

In het onderdeel 'sensibilisering' vind je enkele suggesties voor activiteiten voor het secundair onderwijs. De voorgestelde activiteiten dienen ter inspiratie en de leerkracht kan eigen inbreng toevoegen. Sommige activiteiten vragen heel wat voorkennis. Activiteiten uit het onderdeel 'lager onderwijs' kunnen leerlingen uit de 1ste graad secundair onderwijs voorbereiden op deze uitdagende activiteiten.

Prikkel 1

Wie zijn de vluchtelingen?

Leerlingen vangen in hun omgeving (media, vrienden, familie) termen op die interessant kunnen zijn om toe te lichten. Wat betekenen de begrippen 'vluchteling' en 'asielzoeker'? En wat is de link met enkele belangrijke internationale verdragen? Tijdens deze oefening komen de leerlingen meer te weten over het vluchtelingenthema.

Reportage ROB-TV "Achter de kasteelmuren": opnames in Caritas opvangcentrum Scherpenheuvel.

De link naar dit filmpje vind je hier: <https://www.youtube.com/watch?v=oDJWo1LKXMk>.

Doelen

- De leerlingen verbinden het thema 'vluchtelingen' met hun leefwereld.
- De leerlingen zien het belang in van internationale verdragen, zoals de Conventie van Genève.

Didactische suggesties

Bespreek de termen 'vluchteling' en 'asielzoeker'. Leg de link met de *Conventie van Genève*.

Meer informatie over de begrippen 'vluchteling' en 'asielzoeker' vind je op de website van Kruispunt Migratie-Integratie: <http://www.kruispuntmi.be/lexicon/vluchteling>.

Informatie over de Conventie van Genève vind je op de website van Fedasil: <http://fedasil.be/nl/inhoud/asiel-belgie>.

Een deel van de Syrische asielzoekers wordt opgevangen in België. Het Caritas opvangcentrum in Scherpenheuvel werd een tijdelijke thuis voor enkele tientallen Syriërs. **Bekijk met de leerlingen het filmpje en houd een korte bespreking:**

- *Wat is je bijgebleven?*
- *Wat is je opgevallen?*
- *Wat dacht je tijdens het filmpje?*

In het filmpje zagen we ook kinderen. Elk kind heeft recht op onderwijs. De kleinere kinderen gaan naar de lagere school. De oudere kinderen gaan eerst een jaar naar de OKAN-klas en stromen dan door naar de reguliere klassen.

- *Hoe zouden jullie het vinden om een vluchteling in de klas te hebben?*
- *Welke moeilijkheden denken jullie dat deze kinderen zullen ondervinden op school?*
- *Hoe zouden jullie ervoor zorgen dat hij/zij zich goed voelt in de klas?*

Prikkel 2

Verhalen uit een opvangcentrum

Het vluchtelingenthema is niet meer weg te denken uit de media. Persoonlijke verhalen achter de cijfers zorgen ervoor dat de leerlingen zich beter kunnen inleven in de wereld van vluchtelingen.

Reportage ROB-TV “Achter de kasteelmuren”: opnames in Caritas opvangcentrum Scherpenheuvel (vervolg).

De link naar dit filmpje vind je hier: <https://www.youtube.com/watch?v=8K3v7lPyhAE>.

Doelen

- De leerlingen leven zich in de wereld van Syrische vluchtelingen in.
- De leerlingen uiten hun gedachten en gevoelens.

Didactische suggesties

In het filmpje over het opvangcentrum in Scherpenheuvel vertellen 3 Syriërs (Yaman, Abdellbaset en Outajba) over hun ervaringen. Geef elke leerling een naam van één van de Syriërs uit het filmpje en laat hen focussen op die persoon. **Laat hen opschrijven:**

- *Wat voor persoon is hij?*
- *Wat denkt hij?*
- *Welke gevoelens uit hij?*
- *Welke gedachten roept dit op bij jou?*
- *Welke gevoelens roept dit op bij jou?*

Aansluitende materialen:

- “The Art of Becoming”, zie: <http://lesseninhetdonker.be/filmaanbod/309/the-art-of-becoming>.
- Het boek “Vroeger is een ander land” van Cathérine Vuylsteke
- Documentaire “Bijzondere ontmoetingen op Lesbos”: <http://www.documentairenet.nl/review/bijzondere-ontmoetingen-op-lesbos>.

Prikkel 3

Conflict in Syrië

De meeste mensen zijn op de vlucht voor conflict, geweld of natuurrampen. De oorlog in Syrië woedt ondertussen al enkele jaren. Met behulp van onderstaande documentaire komen de leerlingen meer te weten over de complexiteit van het conflict in Syrië.

Documentaire: "Het Syrië van Assad"

De link naar deze documentaire vind je hier:

<http://www.canvas.be/video/panorama/2016/het-syrie-van-assad>.

🎯 Doelen

- De leerlingen geven voorbeelden van de constructieve en destructieve rol van conflicten.
- De leerlingen zijn zich bewust van de complexiteit van conflicten, en zien in dat er verschillende perspectieven zijn om naar het conflict te kijken.

✍️ Didactische suggesties

Houd een algemene bespreking:

- *Wat is je bijgebleven?*
- *Wat is je opgevallen?*
- *Ga je akkoord met alle uitspraken?*
- *Heb je bepaalde uitspraken tevoren ook al gehoord? Welke? En in welke context?*

Ga nadien verder in op de inhoud:

- *Hoe uit het conflict zich?*
- *Wie is er betrokken bij het conflict?*
- *Hoe is het conflict gestart? Wat wilden en hoopten de mensen?*
- *Hoe is het conflict geëvolueerd?*
- *Waarom is het conflict zo moeilijk op te lossen? (hierbij kunnen de verschillende opvattingen en invalshoeken worden aangehaald, zonder hierover in discussie te treden.)*
- *Hoe kan dit conflict constructief zijn?*

Prikkel 4

België: een multiculturele samenleving

Migratie lijkt een actueel gegeven omdat het tegenwoordig zo veel aan bod komt in de media. De geschiedenis toont ons echter dat migratie universeel en van alle tijden is. Tijdens deze oefening worden de leerlingen zich bewust van de multiculturele samenleving en benaderen diversiteit vanuit verschillende invalshoeken.

🎯 Doelen

- De leerlingen kunnen illustreren dat arbeidsmigranten en vluchtelingen een rol hebben gespeeld bij de ontwikkeling van onze multiculturele samenleving.
- De leerlingen beschrijven de dynamiek in leef- en omgangsgewoonten, opinies, waarden en normen in eigen en andere sociale en culturele groepen.
- De leerlingen geven voorbeelden die duidelijk maken hoe de mondialisering voordelen, problemen en conflicten inhoudt.
- De leerlingen kunnen het onderwerp 'diversiteit in België' benaderen vanuit verschillende invalshoeken.
- De leerlingen toetsen hun mening aan standpunten van klasgenoten.

Didactische suggesties

Houd een kort gesprek met de leerlingen:

- *Zijn er leerlingen in de klas die uit een ander land komen?*
- *Zijn er leerlingen wiens ouders, grootouders of vrienden uit een ander land komen?*
- *Waar komen ze vandaan?*

Laat de leerlingen met een pion of een post-it op de wereldkaart de opgenoemde landen aanduiden. De leerlingen zullen zich zo bewust worden van de grote diversiteit in de klas.

- *Weten de leerlingen waarom hun familie naar België is gekomen?*
- *Wat was de situatie in het land van herkomst toen ze vertrokken?*

Vraag de leerlingen naar het verschil tussen vluchtelingen en migranten. Maak duidelijk dat vluchtelingen migranten zijn, maar migranten niet altijd vluchtelingen. Leg uit dat er vroeger (en nu nog steeds) heel wat migranten en vluchtelingen naar België kwamen. Ze dragen bij tot onze multiculturele samenleving, een samenleving waarbij verschillende culturen met elkaar samenleven.

Houd een gesprek in de klas rond de multiculturele samenleving:

- *Hoe zien we dat we in een multiculturele samenleving leven?*
- *Welke verschillen zijn er in leef- en omgangsgewoonten, opinies, waarden en normen?*
- *Wat zijn de voordelen van samenleven?*
- *Wat zijn mogelijke problemen bij het samenleven?*
- *Wat is er nodig om goed te kunnen samenleven?*

Bespreek met de leerlingen enkele moeilijke knooppunten. Een groepsgesprek hier rond is erg vrijblijvend en helpt om tot nieuwe inzichten te komen.

- *Moeten we de grenzen open houden of sluiten? Moet vrij verkeer van mensen een internationaal grondrecht worden? Zou het sluiten van de grenzen helpen om mensensmokkel tegen te gaan? Zorgt het sluiten van de grenzen voor een hogere veiligheid?*
- *Welke vluchtelingen laten we toe? Uit heel de wereld of enkel uit een bepaalde regio? Moeten we ook toegang verlenen aan 'economische' vluchtelingen? Enkel aan christenen? Of ook aan moslims? En wat met de klimaatvluchtelingen?*
- *Mogen we vluchtelingen opsluiten? Of is dat onmenselijk?*
- *Moeten wij mensen zonder verblijfsvergunning terugsturen naar hun land van herkomst? En moeten we daarbij een onderscheid maken tussen mensen die wel of niet geïntegreerd zijn?*
- *Kunnen verschillende culturen samenleven? Leiden verschillen altijd tot conflicten? Zijn verschillende culturen met elkaar te verenigen? Welke rol speelt levensbeschouwing hierin? Moeten nieuwkomers 'hun' cultuur opgeven en zich 'onze' cultuur eigen maken? Is het mogelijk om in vrede samen te leven? Aan welke voorwaarden moet er voldaan worden om goed te kunnen samenleven? Hoe kunnen we verschillen overbruggen en omgaan met bijvoorbeeld verschillende geloofsbelevingen?*
- *Is integratie een- of tweerichtingsverkeer? Moeten enkel de nieuwkomers zich aanpassen? Of moeten de gastheren (huidige inwoners van het gastland) zich ook aanpassen aan hun nieuwe gasten? In welke mate? En op welke vlakken?*

Prikkel 5

België: een multiculturele samenleving

Vaak ligt onwetendheid aan de basis van bepaalde opvattingen over migranten. Tijdens deze oefening worden leerlingen geconfronteerd met hun eigen opvattingen over migratie. Aan de hand van feiten leren ze meer over dit complexe gegeven.

1) Hoeveel Syriërs moesten hun dorp, hun stad of hun land verlaten omwille van het conflict?

- a. De helft van de bevolking
- b. Een kwart van de bevolking
- c. Een derde van de bevolking

2) In welk land treft men vandaag het grootste aantal Syrische vluchtelingen aan?

- a. Duitsland
- b. Griekenland
- c. Turkije

3) In verhouding tot het totaal aantal inwoners bedraagt het percentage Syrische vluchtelingen in Libanon:

- a. 2%
- b. 10%
- c. 25%

4) Hoeveel procent van de Syrische vluchtelingen is jonger dan 18 jaar?

- a. Minder dan 15%
- b. Tussen 15% en 25%
- c. Meer dan 50%

5) Wat nemen vluchtelingen zeker mee tijdens hun tocht?

- a. Een kompas
- b. Een huisdier
- c. Een smartphone

6) Waarom vechten de mannen in Syrië niet voor hun vrijheid?

- a. Omdat ze laf zijn
- b. Omdat ze geen partij wensen te kiezen in het conflict
- c. Omdat ze geen wapens hebben

7) Waar hebben Syrische asielzoekers recht op bij aankomst in België?

- a. Materiële opvang: bed, bad, brood
- b. Een salaris
- c. Een fitnessabonnement

Doel

- De leerlingen deconstrueren enkele heersende opvattingen over migranten, voornamelijk over de Syrische migratie.

Didactische suggesties

Hierboven vind je acht multiplechoicevragen. Je kunt de quiz op een klassieke manier (één fiche per leerling) of op een actievere manier spelen. In het tweede geval: duid drie hoeken aan in de klas, die met de antwoorden A, B en C overeenstemmen. Lees de vragen hardop voor. De leerlingen gaan in één van de hoeken staan in functie van hun antwoord. Vraag de leerlingen om hun antwoord te motiveren. Op basis van hun argumenten kunnen de andere leerlingen hun antwoord nog wijzigen. Geef hen daarna het juiste antwoord en vraag hun mening.

- *Zijn jullie verbaasd over het juiste antwoord? Waarom?*
- *Geef vervolgens meer toelichting (zie hieronder).*

1. De helft van de Syriërs heeft omwille van het conflict zijn dorp, zijn stad of zelfs zijn land moeten verlaten.

Het aantal Syriërs dat zijn woning heeft verlaten (om naar een veilige plek in eigen land of in een ander land te gaan) blijft stijgen. Momenteel telt het UNHCR (Hoog Commissariaat voor de Vluchtelingen van de Verenigde Naties) meer dan 12 miljoen Syrische vluchtelingen (waaronder 4,8 miljoen buiten Syrië) (UNHCR, 2016).

2. Vandaag treft men het grootste aantal Syrische vluchtelingen in Turkije aan.

Op dit ogenblik bevinden zich 2,5 miljoen Syriërs op het Turkse grondgebied. Dat betekent dat ongeveer de helft van de Syrische vluchtelingen die hun land verlieten, naar Turkije is gevlucht. Om de eerste vluchtelingen bij het losbarsten van het conflict op te vangen, werd aan de Syrische grens een aantal vluchtelingenkampen geïnstalleerd. De opvangcapaciteit werd intussen ruimschoots overschreden. Tegenwoordig trekken vele Syriërs naar de grote steden (Ankara en Istanboel) waar de meesten in erbarmelijke omstandigheden leven en velen naar Europa hopen te gaan (UNHCR, 2016).

3. In Libanon bedraagt het percentage Syrische vluchtelingen 25% van de Libanese bevolking.

Ook al is Turkije het land dat in absolute cijfers het grootste aantal vluchtelingen opvangt, de situatie in Libanon is het meest verontrustend. Het land telt amper 4,5 miljoen inwoners en vangt op dit ogenblik meer dan 1,8 miljoen Syrische vluchtelingen op (UNHCR, 2016). Dit zorgt onvermijdelijk voor interne problemen. Mocht deze situatie zich op dezelfde schaal in België voordoen, dan zouden er zich 4 miljoen vluchtelingen in ons land bevinden.

4. Meer dan 50% van de Syrische vluchtelingen is jonger dan 18 jaar!

Volgens de cijfers van het UNHCR is iets meer dan de helft van de Syrische vluchtelingen minderjarig. Dit cijfer is bijzonder alarmerend wanneer men denkt aan de realiteit van deze kinderen en jongeren op de vlucht en aan de moeilijkheden waarmee ze werden geconfronteerd (UNHCR, 2016).

5. Vluchtelingen nemen hun smartphone mee tijdens hun tocht.

Tijdens de vlucht is een smartphone heel belangrijk. Hiermee kunnen vluchtelingen routes uitstippelen (Google Maps) en contact houden met familie en vrienden.

Zie link “Your phone is now a refugee phone”: <https://decorrespondent.nl/4980/Dit-zien-vluchtelingen-op-hun-smartphone/357384720-ab5f88fe>.

6. Syrische mannen vechten niet mee omdat ze geen partij wensen te kiezen in het conflict.

De oorlog in Syrië is al sinds 2011 aan de gang. Bovendien is het conflict begonnen met verzet tegen het regime van de familie Assad. Maar het regime beantwoordde deze vreedzame protesten met kogels. Door de aanwezigheid van meer dan 1000 strijdende groepen is het onmogelijk om “goed” en “kwaad” te definiëren. Het gevolg is dat niemand weet tegen wie precies gevochten moet worden. Als je van jonge mannen verwacht dat ze in Syrië moeten blijven om te vechten voor hun vaderland, dan blijft de grote vraag met en tegen wie.

7. Syrische asielzoekers hebben recht op materiële opvang na het indienen van de asielaanvraag.

Asielzoekers hebben recht op materiële opvang vanaf het indienen van de asielaanvraag en tijdens de hele asielprocedure (Fedasil, 2016). Materiële opvang betreft in de eerste plaats: een slaapplek, maaltijden, sanitaire voorzieningen en kledij.

Daarnaast heeft elke asielzoeker recht op:

- *Individuele sociale begeleiding door een maatschappelijk werker.*
- *Juridische begeleiding om de asielzoeker te helpen bij de asielprocedure.*
- *De hulp van een tolk.*
- *Medische zorgen en psychologische begeleiding.*
- *Onderwijs voor minderjarige kinderen.*
- *Toegang tot de arbeidsmarkt na 4 maanden.*
- *Geen financiële steun maar wel recht op een beperkt bedrag voor dagelijkse behoeften.*

Prikkel 6

Wat doet Caritas in Libanon?

Hulporganisaties zetten zich wereldwijd in voor vluchtelingen en toch is het niet altijd even duidelijk hoe ze concreet te werk gaan. Tijdens deze oefening komen de leerlingen via een filmpje meer te weten over het werk van Caritas Libanon en leggen ze de link met de nieuwe Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG's). De VN heeft deze 17 nieuwe doelstellingen voor een duurzame ontwikkeling van de wereld vastgelegd en lopen tot 2030. Door hierover meer te lezen, krijgen leerlingen inspiratie om zich zelf te engageren voor vluchtelingen.

Het werk van Caritas Libanon: "Ondersteuning en huiswerkbegeleiding".

De link naar dit filmpje vind je hier: <https://www.youtube.com/watch?v=rkJZ8f0w8Ws>.

Het werk van Caritas Libanon: “Medische zorgen in Libanon”.

De link naar dit filmpje vind je hier: <https://www.youtube.com/watch?v=31jVhfMyluc>.

🎯 Doelen

- De leerlingen kunnen illustreren op welke wijze internationale organisaties vluchtelingen helpen.
- De leerlingen denken na hoe ze zich kunnen engageren voor vluchtelingen.

✍️ Didactische suggesties

Veel Syrische vluchtelingen verblijven in Libanon. Caritas Libanon is één van de organisaties die daar hulp biedt. Bespreek de filmpjes met de leerlingen en leg de link met de Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG's) van de Verenigde Naties. Dit zijn doelstellingen voor toekomstige internationale ontwikkeling. Deze duurzame ontwikkelingsdoelen zijn de opvolgers van de VN-Millenniumdoelstellingen (2000-2015). De duurzame ontwikkelingsdoelen zijn veel ruimer (17 doelstellingen i.p.v. 8) en ze zijn van toepassing op alle landen terwijl de Millenniumdoelstellingen vooral gericht waren naar het Zuiden. Op deze website vind je meer informatie over de duurzame ontwikkelingsdoelen (<https://theshift.be/nl/insights/labc-des-sdg>).

Ga verder in op volgende vragen:

- *Hoe helpen internationale organisaties de vluchtelingen?*
- *Hoe kunnen wij zelf vluchtelingen helpen?*

Prikkel 7

Schrijf een brief voor vluchtelingenkinderen in Libanon

Tijdens deze oefening lezen de leerlingen een getuigenis van een Syrische jongen die naar Libanon is gevlucht. Hij wordt nu geholpen door Caritas Libanon. Deze getuigenis kan de aanzet geven voor het schrijven van een brief gericht aan Syrische vluchtelingen in Libanon.

Op een vrijdagnamiddag zat ik met mijn familie te eten toen we plots gewerschoten hoorden. Vijf minuten later werd het opnieuw rustig in de buurt. De volgende week herhaalde zich hetzelfde scenario en sindsdien gebeurde het iedere vrijdag opnieuw.

Op een dag liep ik door de straat en zag ik 7 gewapende mannen. Ze droegen een masker. Later hoorde ik op de televisie voor het eerst de naam van deze militie: 'Al-Jaych Al-Horr'.

Drie dagen later werden we om 4 uur 's ochtends opgeschrikt door een

vuurgevecht tussen deze militie en het Syrische leger. De elektriciteit werd onderbroken en tot zonsopgang brachten we vreselijke uren door. Toen het licht was, zijn we gaan schuilen in het dorp van mijn grootvader. De situatie was er nog erger: strijders beschoten elkaar met mortieren in plaats van met geweren. We zijn er uiteindelijk in geslaagd om naar een neef van mijn moeder te vluchten, in het hart van het Kasioengebergte, waar we een nieuw leven konden opbouwen.

Op een dag is mijn vader naar de stad Kfar Batna vertrokken om spullen voor het huis op te halen. Hij is eerst nog langs mijn school gekomen om me 200 lire en de huissleutels te geven. Rond 14u heeft hij me opgebeld maar het gesprek werd onderbroken. Toen hij terugbelde, hoorde ik op de achtergrond veel lawaai en schoten. Ik ben toen heel ongerust geworden. Na 47 dagen is een man ons thuis

komen melden dat mijn vader door het Syrische leger werd gevangengenomen maar dat hij na 60 dagen zou vrijkomen.

De periode van 60 dagen is voorbijgegaan en 9 maanden later was mijn vader nog steeds niet terug. Mijn broer heeft toen beslist om hem bij het Syrische leger als vermist op te geven. Hij kreeg het adres van een ziekenhuis. We zijn daar onmiddellijk naartoe gegaan. Ze hebben ons de identiteitskaart van mijn vader overhandigd en ons naar de afdeling gerechtelijke geneeskunde gestuurd. Daar hebben we uiteindelijk vernomen dat mijn vader overleden was... zonder enige andere informatie. We waren diep geschokt. Drie maanden later hebben we de bus naar Tripoli, in Libanon, genomen.

Mijn hart en dromen zijn nog in Damascus. Ik hoop er op een dag te kunnen terugkeren.

Doelen

- De leerlingen beseffen het belang van solidariteit.
- De leerlingen schrijven een brief waarin ze hun gevoelens verwoorden.

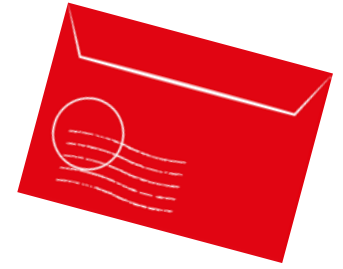
Didactische suggesties

Laat de leerlingen de getuigenis lezen en hun gevoelens uitleggen tijdens een groepsgesprek.

Leg hen de briefschrijfactie uit, en vraag naar feedback van de leerlingen.

- *Waarom zou het belangrijk zijn om een brief te schrijven naar Syrische vluchtelingen in Libanon?*
- *Wat is het belang van solidariteit?*

Vervolgens kan een gemeenschappelijke brief worden opgesteld, gericht aan Syrische jongeren die ondersteund worden door Caritas Libanon.

Solidariteit

Hoe deelnemen aan de solidariteitsactie 'Kerstmis op de vlucht'?

1. Inschrijven

Schrijf je in voor dit project via de website van Caritas International alvorens ons de brieven toe te sturen. De inschrijvingen worden afgesloten op 30 november 2016.

2. Sensibilisering van de leerlingen

Het project 'Kerstmis op de vlucht' begint met een sensibilisering van de leerlingen. Gebruik bijvoorbeeld enkele voorstellen van Caritas International (in dit dossier of op onze website) of raadpleeg de vele pedagogische werkinstrumenten en workshops over dit thema (neem bijvoorbeeld een kijkje op de website van 'Kleur bekennen').

Between 2 Worlds door Caritas International Workshop over migranten en asielzoekers

Between 2 worlds is een workshop van 2 lessen en wordt gegeven door een animatrice van Caritas International. Indien je dat wenst, komen wij samen met een getuige.

In deze workshop kunnen leerlingen zelf ontdekken: waarom zijn er zoveel migranten op de vlucht in de wereld? Is dit een nieuwe trend? Wat zijn de procedures die asielzoekers in ons land moeten doorlopen? Wat is de realiteit achter de cijfers?

Wens je meer informatie en/of wil je een workshop boeken?

Mail of bel Ilse Vermeulen, coördinator Educatie – i.vermeulen@caritasint.be

Tel. +32 (0)2 229 36 24 - GSM +32 (0)476 97 80 08

3. Opstellen van de brieven

a. **De boodschap:** De leerlingen zijn nu beter op de hoogte van de situatie van de jonge Syrische vluchtelingen in Libanon. Ze zijn in staat om een doordachte boodschap van solidariteit naar de jonge vluchtelingen te sturen. Om jouw leerlingen te helpen met de juiste bewoordingen, kan je volgende pistes volgen:

- i. Vraag hen om te beginnen met de volgende woorden: 'Ik heb over je situatie gehoord dat... / Wat me opvalt, is dat de situatie van de Syrische vluchtelingen... Ik wens je...'
- ii. De leerlingen kunnen ook iets over hun dag op school vertellen, over de lessen die ze het liefst volgen, hun passies, hun vrienden, hoe ze naar school gaan (bus, auto, te voet).

- b. Eén brief per klas/groep leerlingen:** De leerlingen kunnen een brief per leerling opstellen maar we adviseren dat ze een brief per groep leerlingen of per klas schrijven. Dat zal ons in staat stellen om alle brieven te behandelen en ervoor te zorgen dat iedereen een antwoord krijgt.
- c. Vertaling naar het Engels of het Frans:** Het is helaas moeilijk voor de vrijwilligers van Caritas Libanon om de brieven die in het Nederlands zijn geschreven te begrijpen en ze voor de jongeren te vertalen. Mogen we vragen om een Engelse of een Franse vertaling van de berichten van de leerlingen bij de brief te voegen.
- d. Een foto van de leerlingen:** Neem een foto van de leerlingen en voeg die bij de brieven. Dat zal de jonge Syriërs een beter beeld geven van de jonge Belgen die hen schrijven! Aarzel niet om foto's naar g.david@caritasint.be te sturen, dan delen we ze op onze sociale netwerkpagina's.

4. Versturen van de brieven

De brieven moeten in een grote enveloppe worden opgestuurd vóór 24/12/2016, samen met de gegevensfiche (die je ontvangt bij je inschrijving).

Caritas International
T.a.v. Gaëlle David
Liefdadigheidstraat 43
1210 Brussel

5. Antwoord van jonge Syrische vluchtelingen

Jullie ontvangen begin mei 2017 een antwoord. Zo'n 1000 jonge Syrische vluchtelingen zullen aan dit project deelnemen. De antwoorden worden evenredig verdeeld onder de Belgische groepen, in functie van de leeftijd en het aantal deelnemers per groep.

Actie 'Kerstmis op de vlucht'

Caritas International • Liefdadigheidstraat 43 • 1210 Brussel

Coördinator educatie: Ilse Vermeulen • Tel. +32 (0)2 229 36 24 • GSM +32 (0)476 97 80 08

i.vermeulen@caritasint.be • www.caritasinternational.be

 [Caritas International.be](https://www.facebook.com/CaritasInternational.be) [Caritasintbe](https://twitter.com/Caritasintbe)